

Urfolk

Identitet og tilhørighet

Nasjonalt nettverksseminar
26.september 2024

Inger Pedersen

Urfolk

- Stammefolk i selvstendige stater som gjennom sine sosiale, kulturelle og økonomiske forhold skiller seg fra andre deler av det nasjonale fellesskapet
- Folk i selvstendige stater som er ansett som opprinnelig fordi de nedstammer fra de folk som bebodde landet eller en geografisk region som landet tilhører, på det tidspunkt erobring eller kolonisering fant sted
- Egen identifisering som urfolk eller stammefolk skal være et grunnleggende kriterium for å bestemme hvilke grupper bestemmelsene i denne konvensjonen skal gjelde for
- Bruken av begrepet «folk» i denne konvensjonen skal ikke oppfattes som å ha noen innvirkning på de rettigheter som forøvrig kan knyttes til begrepet i folkeretten

Definert ut fra ILO konvensjonen 169(ratifisert av Norge 1990) / Sannhets-og forsoningskommissjonens rapport 2023

Nasjonale minoriteter

Grupper med langvarig tilknytning til landet

Grupper med over 100 år lang historie i Norge som har denne status:

- Kvener/ norskfinner
- Skogfinner
- Jøder
- Romer
- Romanifolk/ tatere

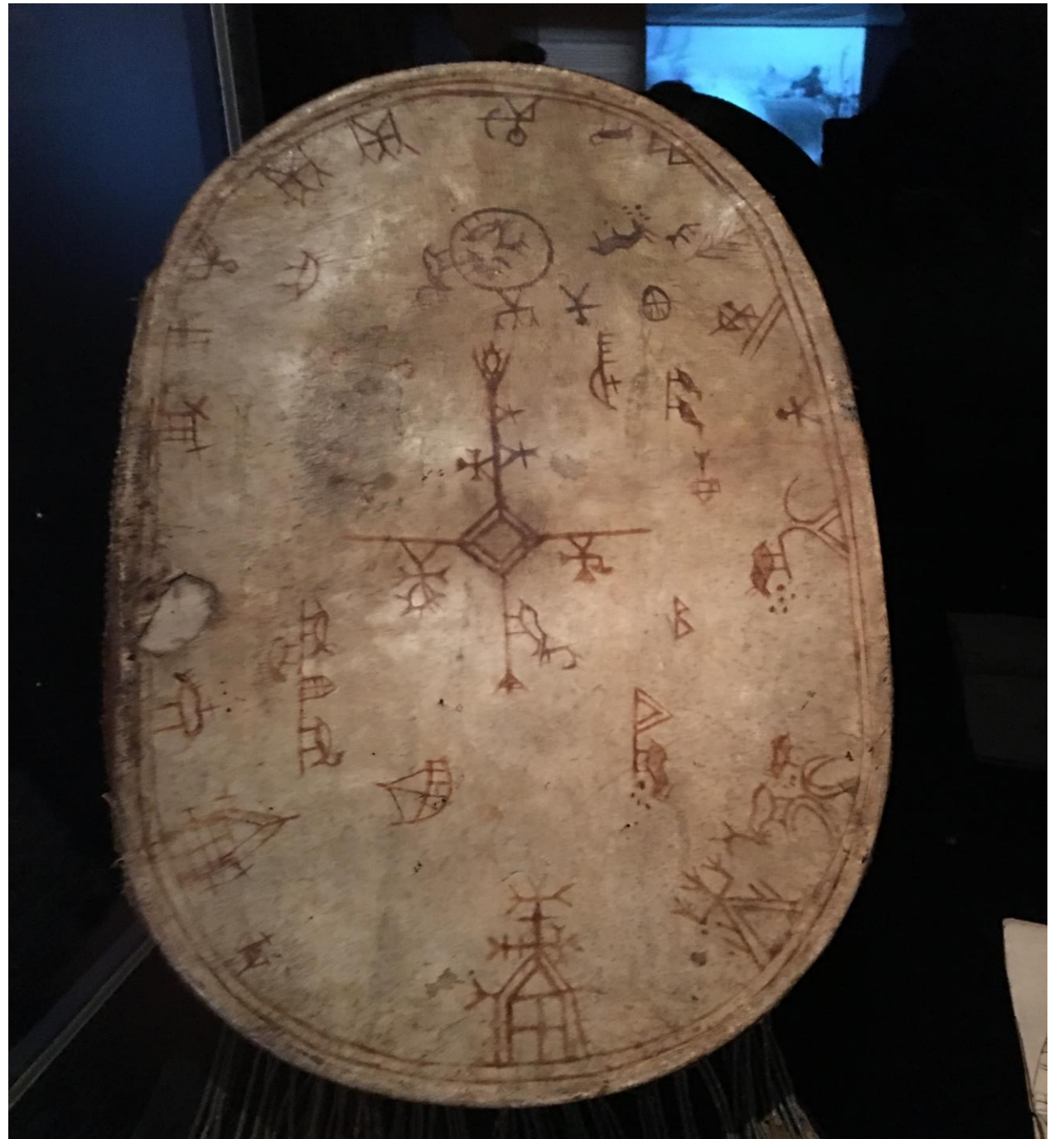

Identitet

- Etnisitet er primært en identitet ,organiserer samhandling mellom grupper, en sosial forståelse
- Identitet baserer seg på selvtilskrivning og at andre tilskriver deg. **En ønsket tilhørighet fra en selv og gruppen.**
- Ikke nødvendigvis biologiske særtrekk
- En essensiell identitet; en identifiserbar essens, slekt og blodlinjer
- Konstruktivistisk identitet; etniske grupper er sosialt konstruert
- Både –og identitet

Kontinuitet og brudd

-
- Et steg på veien mot forsoning?

Samisk identitet i et historisk perspektiv

Fornorskningsspolitikk

- Marginalisering
- Assimilering

Samisk revitalisering

Sjøsamene

Kontekst; et sjøsamisk lokalsamfunn i Finnmark

Tre generasjoner,
åtte familier,
26 deltakere

Gruppe	Alder	Kjønn	Grend	By/ Tettsted	Språk	Oppgitt etnisitet	Skole- internat
Besteforeldre	71-94 år	Menn: 4 Kvinner: 5	9	-	Samisk: 8 Kvensk: 4	Samisk: 7 Kvensk: 1 Norsk: 1	6
Foreldre	40-58 år	Menn: 4 Kvinner: 5	3	6	Samisk: 3	Samisk: 8	3
Ungdom	17-22 år	Menn: 2 Kvinner: 5	-	7	Samisk: 2	Samisk: 5 Norsk: 2	-

Metode

- Narrativ tilnærming- fortellinger analyseres
- Hverdagslivets historier innen familien
- Vandreempiri

Språkbruddet, med de
konsekvensene dette har
i et intergenerasjonelt
ungdomsperspektiv

Praksiser og
kunnskapsoverføring på
feltstedet som
identitetsskapende faktorer

De unges sjøsamiske identitet

Hva vil det si å være norsk, og hvem kan kalle seg norsk i samtidens globaliserte og flerkulturelle Norge?

Pedersen, Inger. (2024) "Mot nye identiteter i Sápmi?"

**NORSKHET
I BEVEGELSE**

Carla Ramirez og Ida Marie Lyså (red.)

Referanser

Sannhets-og forsoningskommisjonenes sluttrapport, 2023

ILO konvensjonen 169 (ratifisert 1990)

King (2009) *Language is Life. The Worldview of Second Language Speakers of Māori*

Smith (2015) *Heritage and knowledge. Decolonizing the Research Process.*

Phoenix, Brannen og Squire (2021) *Researching family practices in everyday life: Methodological reflections from two studies.*

Barth, F (ed.) 1969 *Ethnic Groups and Boundaries*. Oslo: Universitetsforlaget

Bjørklund(2016) *Er ikke blodet mitt godt nok?*

Eidheim, H 1992 *Stages in the Development of Sami Selfhood. Working Paper no. 7*. Oslo: Department of Social Anthropology, University of Oslo.

Nergaard (2019). *Dialoger med naturen. Etnografiske skisser fra Sápmi.*

Olsen, K 1997 «Utfordringer og reorienteringen i forståelsen av det samiske»,

Olsen, K 2010 «Stat, ufolk og ‘settlere’ i Finnmark», *NAT 21 (2-3):110-128.*

Pedersen, I., & Kaarhus, R. (2023). *Knowing a coastal Sámi landscape in Finnmark: transmission and regeneration of knowledge and identity across three generations*

Bildet er av Britta Marakatt-Labba

Alle foto er private og med tillatelse